

Tone Zorn

PROCES PROTI ALOISU MAIER-KAIBITSCHU (od 14. X.—31. X. 1947)

V članku se omejujem na sam potek procesa ter na stališča o slovenskem vprašanju, kot so se zrcalila na procesu proti Maier-Kaibitschu,¹ znanemu nasprotniku slovenske manjšine na Koroškem v času po plebiscitu 1920. leta, predvsem pa po priključitvi Avstrije k tretjemu rajhu 1938. leta.* Za celoten prikaz žal niso dostopna zasliševanja Maier-Kaibitscha pred britanskimi in avstrijskimi preiskovalnimi oblastmi v letih 1945—1947. Pač pa je v arhivu Inštituta za narodnostna vprašanja (f. 212) prepis obtožnice in stenograma procesa, ki pa mestoma ni popoln. To vrzel izpolnjujejo poročila v takratnem nemškem in slovenskem koroškem tisku, nekaj vesti in polemik pa je najti tudi v ljubljanskem časopisju. Več izjav o Maier-Kaibitschevi pred- in medvojni dejavnosti je v zapisniku zasliševanj zadnjega koroškega gauleiterja dr. Friedricha Rainerja pred jugoslovanskimi preiskovalnimi organi v istem arhivu (f. 169). Ta arhiv dalje hrani stenogram procesa proti dr. Rainerju in soobtoženim pred vojaškim sodiščem četrte armade v Ljubljani julija 1947 (f. 213), procesa, med katerim se je večkrat pojavilo ime Maier-Kaibitsch. Povzetek teh izjav, objavljenih v ljubljanskem tisku, zajema brošura Pokrajinskega odbora Osvobodilne fronte za slovensko Koroško Verbrechen fordern Sühne, Celovec 1947, sodbo proti Maier-Kaibitschu pa je prineslo poluradno koroško deželno glasilo Kärntner Landeszeitung, 9. IX. 1955, št. 36.

¹ Maier-Kaibitsch je bil rojen 20. 5. 1891 v Leobnu; mati je bila slovenskega rodu. Kot častnik bivše avstroogrške vojske se je po letu 1918 udeležil koroških obrambnih bojov, 1921 pa postal poslevodeči vodja Kärntner Heimatbunda. Tega je vodil do leta 1939. Pri postavitvi prve nacistične koroške vlade je dne 11. 3. 1938 postal član te vlade, pozneje pa so se v njegovih rokah združili vsi narodnostnopolitični referati na Koroškem. Dne 27. 5. 1942 je izdal koroški gauleiter dr. Rainer odredbo, s katero je dal svojemu pooblaščenca Maier-Kaibitschu posebno pooblastilo, s katerimi je izključil vsako pravno sredstvo proti Maier-Kaibitschevim odločitvam v svojstvu pooblaščenca državnega komisarja za utrditev nemštva, ne glede na obstoječe pravne predpise.

* Za Maier-Kaibitschevo vlogo med obema svetovnima vojnama gl. razpravo Lojzeta Udeta, Po plebiscitu 10. oktobra 1920 — Kärntner Heimatdienst, Heimatbund v Zborniku Koroške, Ljubljana 1959, str. 73—91. O problematiki izseljevanja koroških Slovencev med drugo svetovno vojno gl. članek: Tone Zorn, Nacistični poskusi za uničenje koroških Slovencev, Slovenski vestnik, Celovec, 9. 7. 1965, št. 28 — 3. 8. 1965, št. 33.

Kljub temu, da je bil proces proti Maier-Kaibitschu šele v drugi polovici leta 1947, zajema z dogajanjem na Koroškem med drugo svetovno vojno zaključeno celoto. Potek procesa pa tudi daje prikaz gledanja koroških oblasti ter političnih strank do Maier-Kaibitscheve vloge pri izselitvi koroških Slovencev aprila 1942, pa tudi do njegove krivde v tem vprašanju. Opaziti je, da avstrijska javnost v času procesa ni pripisovala Maier-Kaibitschevi krivdi takega pomena, kot so ga koroški Slovenci. Nedvomno drži ob procesu trditve nekdanjega predsednika Kärntner Heimatbunda Vinzenza Schumija Thomasu M. Barkerju, piscu knjige o koroških Slovencih, da je prišlo 1947. leta do procesa predvsem iz zunanjepolitičnih vzrokov, pač zaradi jugoslovanskega pritiska na Avstrijo.² Kot takega je proces ocenjeval tudi del avstrijskega tiska. Ob procesu je pisal list Die Neue Zeit (15. 10. 1947, št. 236), da ima proces poleg »splošnega še poseben pomen zaradi prizadevanj OF, da bi dala (procesu) skupaj z jugoslovanskimi ozemeljskimi zahtevami političen pečat«. List je tudi zavrnil morebitno krivdo nekdanjih koroških obmejnih borcev (Abwehrkämpferjev) iz let 1919—1920 pri izselitvi koroških Slovencev med drugo svetovno vojno. Napadel je priče, ki so na procesu želele govoriti v slovenskem jeziku. Tudi Maier-Kaibitschev branilec je na procesu ugovarjal želji slovenskih prič, da govore v materinem jeziku. Ta ugovor je sodišče zavrnilo. Za del poslušalstva pa je značilno, da je ob tem zapustil sodno dvorano. — Osvobodilni fronti nenaklonjeni tisk je prav ob procesu pisal, da živi kot častnik v Jugoslaviji nekdanji nacistični vodja za velikovski okraj in eden najhujših nasprotnikov koroškega slovenstva Johann Grum.³

Maier-Kaibitscha so izročili Britanci kot zasedbena sila na Koroškem in Štajerskem avstrijskim oblastem v prvi polovici leta 1946. Ob tej izročitvi je višje deželno sodišče v Gradcu izdalo poziv za zbiranje obtežilnega materiala za pripravljajoči se proces.⁴ Po izdaji poziva je Pokrajinski odbor OF za slovensko Koroško pozval Slovence, naj sodelujejo pri zbiranju dokazov proti obtoženemu. Poziv POOF je omenjal Maier-Kaibitschevo funkcijo v odnosu do koroških Slovencev, obtoženega pa karakteriziral za »poosebljenje vse tiste zagrizene velikonemške šoviniistične politike, ki je stoletja skušala gospodarsko in moralno uničiti koroške Slovence in je stvarno delala za izkoreninjenje koroških Slovencev. Toda Kaibitsch ni edini, ki bi moral priti pred sodišče in ne samo za dejanja v času od 1938. do 1945. leta. Mnoge druge Kaibitsche v Celovcu in Koroški mora še doleteti ta kazen. Skupaj z Maier-Kaibitschem obtožujejo koroški Slovenci vso politiko germanizacije, ki je v času nacizma dosegla svoj višek. In če kdo obtožuje Maier-Kaibitscha, tedaj ga mi, koroški Slovenci, ker je bilo vse njegovo delo, kakor tudi delo njegovih sodelavcev naperjeno izključno proti Sloven-

² Thomas M. Barker, *The Slovenes of Carinthia a National Minority Problem*, New York-Washington, 1960, str. 254.

³ Prim. *Unsere Heimat*, 28. 11. 1947, za Johanna Gruma pa *Wahrheit und Volkswille*, 13. 1. 1954.

⁴ *Wahrheit*, Graz 15. 5. 1946, št. 112.

cem». ⁵ Temu pozivu so sledili v naslednjih mesecih posamezniki, organizacije Osvobodilne fronte, podprli pa so to zahtevo tudi koroški komunisti avstrijske narodnosti, v nekaterih občinah pa tudi krajevne organizacije socialistične stranke. Ohranjeno je tako skupno pismo OF, KPA in socialistov iz Železne Kaple koroški varnostni direkciji, podobno zahtevo pa so predstavniki vseh treh frakcij dali tudi v Št. Jakobu v Rožu, Žitari vesi in Globasnici. ⁶ Stališčem Osvobodilne fronte se je pridružila dalje Koroška kronika, tednik, ki ga je v slovenskem jeziku izdajal slovenski oddelek britanske obveščevalne službe na Koroškem.

Proces se je pričel v Celovcu dne 14. 10. 1947 in je trajal do 31. 10. 1947, ko je bila razglašena sodba. Obtožnica je Maier-Kaibitschu očitala njegovo vodilno vlogo pri poskusu izselitve koroških Slovencev ter razlaščenje njihove posesti v letih 1942 do 1945. Po obtožnici se je Maier-Kaibitsch pri tem posluževal tako političnih, kot narodnostnih kriterijev. V celoti naj bi bila po obtožnici povzročena Slovincem materialna škoda v znesku nad 3.300.000 šilingov, v pregnanstvu pa je umrlo 93 oseb. Druga točka obtožnice je poudarjala dejstvo, da se je Maier-Kaibitsch kot Standartenführer SS pregrešil proti zakonu o vojnih zločincih. Na to točko se je navezovala obtožba, po kateri je bil obtoženec v letih 1933 do 1938 ilegalni nacist. Po zakonu o denacifikaciji se je v smislu obtožbe tudi pregrešil kot vodja obmejnega urada NSDAP na Koroškem in kot funkcionar nacistične stranke. ⁷ — Na vprašanje sodišča, ali se čuti krivega v smislu obtožnice, je Maier-Kaibitsch na procesu to zanikal. Izjavil je, da ni podpiral izselitve, pač pa da je bil nasprotnik tega akta, saj je proti izselitvam 1941. leta celo interveniral v Berlinu. Na vprašanje glede dejavnosti Kärntner Heimatbunda je označil to organizacijo kot nadstrankarsko. Predsednik sodišča mu je ob tem odvrnil, da bodo obremenjevalne priče na procesu dokazale, da je obtoženec to organizacijo tako vodil in vzgajal, da jo je NSDAP po letu 1938 v celoti prevzela. Na vprašanje o njegovem odnosu do slovenskega vprašanja na Koroškem je Maier-Kaibitsch pojasnil, da sta bila ob tem vprašanju na Koroškem dve možnosti: ali se priznati k Slovincem, govoriti slovenski in se tako priznavati k slovenskemu kulturnemu krogu, ki po njegovih besedah »gravitira k Ljubljani«, ali pa k nemškemu kulturnemu krogu in biti »nemško-koroško: usmerjen ter tako »domovini zvest«. Ob tem pojasnilu je predsednik sodišča pripomnil, da je bilo tako stališče Kärntner Heimatbunda identično z nacističnim in bi pomenilo konec slovenstva v deželi.

O Maier-Kaibitschevi protislovenski vlogi v letih pred priključitvijo Avstrije v tretji rajh so s slovenske strani pričali predvsem dr. Franc Petek, dr. Joško Tischler in dr. Mirt Zwitter. Dr. Tischler je predvsem

⁵ Slovenski poročevalec, 23. 5. 1946, št. 118.

⁶ Volkswille 8, 6. 1947; št. 125, 25. 6. 1947, št. 141; Pressedienst OF z dne 11. 6. 1947, št. 19, našteva še naslednje občine: Važenberk, Vernberk, Podkloster, Skoecjan, Št. Peter na Vašnjah (skupna resolucija OF in KPA).

⁷ Prim. Nationalsozialistengesetz und seine Durchführung, Wien 1947 (Zbirka Volksausgabe österr. Gesetze).

orisa! okoliščine svoje aretacije z dne 15. 3. 1938 ter se dotaknil intervencije za izpustitev po anšlusu zaprtih slovenskih duhovnikov. Povedal je, da ga je po pregonu s Koroške 7. aprila 1939 aretiral gestapo v Beogradu; pri aretaciji mu je uradnik gestapa pojasnil, da je bil prijet na zahtevo obtoženca. Dr. Petek je v izpovedi podčrtal, da preganjanje koroških Slovencev ni imelo za rezultat samo poskusov izselitve, pač pa tudi druge oblike, kot zapiranje inteligence ter uničenje slovenskega kulturnega in gospodarskega življenja. Ukrepi proti slovenski manjšini leta 1938 in kasneje, je poudaril, so bili le zaključna faza manjšinske politike v času po prvi svetovni vojni. Dr. Petek je dalje povedal, da mu je leta 1941, ko je bil izpuščen iz zapore, Maier-Kaibitsch pojasnil, da se bo nemško ljudstvo rešilo Slovencev severno od Karavank. Obtožence je takrat po izjavi dr. Petka omenil nujnost »zradiranja« Slovencev in raztegnitev teh ukrepov tudi na Gorenjsko. Ob nastopu dr. Mirta Zwitterja kot priče na procesu je tisk opazil, da ni nastopil le kot priča, pač pa po tehtnosti dokazov kot javni tožilec. Na zaslišanju dne 15. 10. je dr. Zwitter na podlagi dokumentov ugotavljal »da so se pričele načrtne priprave za izselitev že leta 1940« (v dosegljivi dokumentaciji najdemo pri Maier-Kaibitschu misel o izkoristitvi preselitve južnih Tirolcev in Kanalčanov na Koroško za izpodrinjenje slovenskega življa, že v drugi polovici leta 1939, Prim. Tone Zorn, cit. d.). Na razpravi dne 22. 10. je dr. Zwitter predložil dokumente, ki so ovračali tezo obrambe, da je bil za preganjanje koroških Slovencev po anšlusu leta 1938 kriv izključno Berlin, ter da so obstajale zveze med koroškimi Slovenci in Beogradom (podobno je o zadnjem vprašanju izpovedal nekdanji uslužbenec gestapa Sellak). Prav tako je dr. Zwitter zavračal trditev, po kateri bi bil Maier-Kaibitsch le orodje bivšega koroškega gauleiterja Rainerja. Posebej je podčrtal, da je Maier-Kaibitsch imel po letu 1938 iste sodelavce kot v času prve avstrijske republike, med njimi znanega Karla Fritza, ki ga je dalo sodišče na podlagi obtežilnega gradiva prijeti.⁸ Povedal je tudi zanimivo usodo dokumentov o preselitvi iz leta 1942; njih so namreč na zahtevo namestnika deželnega glavarja Hansa Ferlitscha izločili iz drugega materiala ter jih spravili v nek privatni prostor. Na Maier-Kaibitschevo trditev, da je bil samo izvršni organ gestapa in da je delal po navodilih njegovega šefa dr. Weimanna, je dr. Zwitter navedel več dokumentov, ki so kazali nasprotno. O intervencijah za izpustitev koroških Slovencev iz izseljeniških taborišč po izselitvi 14. in 15. 4. 1942, ki jih je menda Maier-Kaibitsch rešil iz človekoljubnih vzrokov, o čemer je na procesu govorilo več razbremenjeval-

⁸ Karl Fritz izhaja iz Loč ob Baškem jezeru. Rojen je bil 2. 3. 1898. Po prvi svetovni vojni se je udeležil koroških obrambnih bojov (o tem glej Kleine Zeitung, 8. 3. 1938, št. 56). Med drugo svetovno vojno je bil tudi v Zagrebu, Sarajevu in Beogradu. V času izseljevanja koroških Slovencev 1942 leta je prišel v Maier-Kaibitschev obmejni urad NSDAP. Poletu 1943 ga je dr. Rainer za čas Maier-Kaibitscheve odsotnosti postavil za njegovega namestnika. Ob koncu druge svetovne vojne so ga Britanci prijeli, zavrnila pa zahtevo po izročitvi Jugoslaviji. Na procesu proti Maier-Kaibitschu je bil znova aretiran, vendar kasneje izpuščen.

nih prič, je dr. Zwitter pokazal, da se je sicer del izseljencev vrnil iz notranjosti rajha, vzrok temu pa je bilo dejstvo, da so Nemci takrat potrebovali prostor za koloniste, ki so se umikali pred napredujočo Rdečo armado. — Pa tudi same Maier-Kaibitscheve izjave pred sodiščem kažejo, da je šlo ob tem predvsem za »vindišarske« družine, za pomote, sicer pa so priče na procesu opozorile, da je vsako izpustitev rešetal Maier-Kaibitschev urad skupaj z gestapom. — Ob vprašanju krivcev izselitve je dr. Zwitter poudaril, da so pri izselitvi sodelovali vsi zainteresirani uradi, oblasti in organizacije. Izrazil je zahtevo po kaznovanju vseh odgovornih, varnostni direkciji pa predložil z dokumenti podprto ustrezno prijavo.

Sodišče se je posebej ustavilo ob znanem Maier-Kaibitshevem govoru o problemu koroškega slovenstva, ki ga je imel pred več kot sto vodilnimi koroškimi nacisti dne 10. 7. 1942. V tem govoru je namreč Maier-Kaibitsch orisal »reševanje« slovenskega vprašanja na Koroškem po razpadu stare Jugoslavije. Po njegovem je z napadom na Jugoslavijo izginil na Koroškem manjšinski problem, priznal pa je, da so še med Slovenci ljudje, prežeti s komunističnimi idejami. V govoru je zagrozil, da na Koroškem ni več mesta za onega, ki misli na zmago boljševizma. Po tem, ko so dane možnosti, da se ljudje slovenskega jezika nauče nemščine, se mora imeti uporaba slovenskega jezika za protinemško demonstracijo. Zaskrbljenost pa je Maier-Kaibitschu vzbudila priključitev Gorenjske h Koroški. Zato je v govoru tudi opravičeval izselitveno akcijo iz leta 1942. Omenil je dalje nezadovoljstvo južnokoroškega prebivalstva ob tem dogodku: nemško prebivalstvo in celo člani NSDAP niso spoznali pomena te akcije, kar je vodilo k nezaupanju po izvedbi te naloge. Zagrozil je tudi, da mora izginiti iz Koroške vse, kar je slovensko, celo nagrobni napisi. Omenjal je dalje Windische, za katere je dejal, da jih je smatrati kot Nemce; pa tudi na Gorenjskem je treba ponemčiti 150.000 Slovencev.⁹

Maier-Kaibitsch je na vprašanje sodišča zanikal popolno avtentičnost teksta. To dejstvo je potrdil priča dr. Wanner, ki je na omenjenem sestanku 1942. leta stenografiral Maier-Kaibitschev govor; poudaril pa je, da je stenogram točno povzel Maier-Kaibitscheve misli. V zagovoru ob tem govoru je Maier-Kaibitsch pojasnjeval, da se je skušal takrat rehabilitirati pred gauleiterjem. Imel je namreč drugačno gledanje na izselitveno vprašanje; medtem ko je bil gauleiter za radikalno izselitveno akcijo, je bil on nasprotnik takih nasilnih dejanj. Vzrok, da ni hotel odstopiti s svojega položaja, pa je v tem, da je želel še nadalje služiti Koroški. Zato je tudi govoril 10. 7. 1942 po prejetih navodilih, čeprav je nasprotoval tem ukrepom. Priče na procesu pa so označile obtožbenca za oportunisto in častiželjneža.

Nekatere razbremenjevalne priče, ki so v preteklosti posredno ali neposredno sodelovale z Maier-Kaibitschem, kot Vinzenz Schumy, dr. Moebius in dr. Miltschinsky so skušale prikazati Maier-Kaibitschevo

⁹ Najvažnejše pasuse iz tega govora citira France Škerl v Koroškem zborniku, Ljubljana 1946, str. 501 do 503.

predvojno vlogo kot domoljubno dejanje. Zanimivo je predvsem pričevanje ing. Schumija, po katerem je bil sam svetoval obtožencu 1938. leta, da ostane na Koroškem. Podobno je izpovedal predvojni krščanski sociallec dr. Moebius, ki je poudaril, da sta bila z Maier-Kaibitschem, kljub nekaterim idejnim razlikam, na isti strani v borbi za Koroško. Po mnenju dr. Moebiusa je bil obtoženi vedno Avstrijec in nasprotnik prisilnih dejanj; ob tem je ponovil izjavo bivšega štajerskega gauleiterja dr. Uiberreitherja, po kateri bi moral Maier-Kaibitsch »izginiti«, ker da je v izselitvenih vprašanjih »plitvež«. Pisec predvojne knjige »Kärntens 100-jähriger Grenzlandkampf, 1937«, dr. Viktor Miltschinsky, je prav tako skušal prikazati obtoženca kot človeka, ki se je vedno zavzemal za koroške Slovence. Po Miltschinskem je bila naloga Kärntner Heimatbunda nadzor nad delovanjem nacionalnih Slovencev in napadi Ljubljane proti avstrijski vladi.

Dne 1. 11. 1947 je bila na podlagi zakona o vojnih zločincih izrečena sodba. Po zakonu bi morala Maier-Kaibitscha doleteti smrtna kazen, vendar je sodišče upoštevalo zasluge, ki si jih je bil obtoženec pridobil med obrambnimi boji v letih 1919 in 1920 in mu znižalo smrtno kazen na dosmrtno ječo.¹⁰

¹⁰ Tekst sodbe: Im Namen der Republik Österreich! — Der Senat Klagenfurt des Volksgerichtes Graz hat heute unter dem Vorsitz des Landesgerichtspräsidenten Dr. Karl Kugler, im Beisein des Richters OLGR. Dr. Mittelberger, der Schöffen Karl Biermann, Josef Dergaschnig und Michael Planegger sowie des Rechtsanwaltes Dr. Kichmaier als Schriftführer in Gegenwart des leitenden Ersten Staatsanwaltes Dr. Suppan und des Angeklagten Alois Maier-Kaibitsch sowie seines Verteidigers Dr. Kurt Dörflinger über die Anklage verhandelt, die die Staatsanwaltschaft gegen Alois Maier-Kaibitsch, 56 Jahre alt, verheiratet, ehemaliger Oberregierungsrat in Klagenfurt, Brücknerweg 6, wegen Verbrechens nach § 1, Abs. 1 und 6, und nach § 5 a, Kriegsverbrechergesetz, und wegen Verbrechens des Hochverrates nach §§ 10, 11, VG, erhoben hatte und zu Recht erkannt: Der Angeklagte Maier-Kaibitsch ist schuldig. — 1. er ist zur Zeit nationalsozialistischen Gewaltherrschaft in Kärnten als SS-Standartenführer tätig gewesen; — 2. er hat zur Zeit der nationalsozialistischen Gewaltherrschaft in Kärnten bei der unter Ausnützung obrigkeitlicher Gewalt erfolgten Enteignung, Aussiedlung, Umsiedlung von Österreichern slowenischer Nationalität und bei deren durch Abtransport aus Kärnten auf andere Weise erfolgten Vertreibung von ihrem Besitztum und aus ihrer Heimat, wobei diese Handlungen in grösserem Umfange betrieben und eine grössere Anzahl von Personen geschädigt wurden, sowie mit besonderer politischer und nationalsozialistischer Gehässigkeit vorgegangen wurde, führend mitgewirkt; — 3. er hat in der Zeit zwischen dem 1. Juli 1933 und dem 13. März 1938 nach Vollendung des 18. Lebensjahr der NSDAP angehört, hat sich für die nationalsozialistische Bewegung betätigt, ist von der NSDAP als Altparteigenosse anerkannt worden, sodann Bereichsleiter der NSDAP gewesen und hat in der Verbindung mit seiner Betätigung für die NSDAP durch die zu 2. bezeichnete strafbare Handlung eine Handlung aus besonders verwerflicher Gesinnung, die zudem dem Gesetzen der Menschlichkeit gröblich widerspricht begangen. — Er hat hiedurch die Verbrechen zu 1. des Kriegsverbrechens nach § 1 Abs. 6, KVG, zu 2. des Verbrechens der Vertreibung aus der Heimat nach § 5 a, KVG, zu 3. des Verbrechens, des Hochverrates im Sinne des § 58 St. G. nach §§ 10 und 11, VG, begangen und wird hiefür gemäss § 5 a, KVG, § 34, St. G. und unter Anwendung des § 3, Abs. 1, St. G., zu lebenslangen, schwerem Kerker, ergänzt durch einen Fasttag am 14. April eines jeden Jahres,

Pri opredelitvi Maier-Kaibitscheve krivde, kot se kaže iz dostopne dokumentacije in procesa, je najboljša ona, ki jo je bil na Maier-Kaibitschevem procesu podal dr. Mirt Zwitter. Po tej oceni je Maier-Kaibitsch izrabil položaj, ki ga je dobil v času nacizma, za izvedbo načrta, ki ga je pripravljajl s svojim dolgoletnim delom v prvi avstrijski republiki. Bil je vodja Kärntner Heimatbunda, po letu 1938 šef deželnega urada NSDAP za obmejna vprašanja in opolnomočenec komisarja za utrjevanje nemštva: »Bil ni v stanju, glede na velikost zločina, vse to izvršiti, bil pa je gonilna sila.« Do podobnega zaključka je prišel tudi tožilec na procesu dr. Suppan: »... Obtoženec je ob tem zločinu (mišljena je izselitvena akcija 1942. leta — op.) po vsej priliki glavni krivec, kajti dokazni material je vendar jasno ugotovil, da je ob tem kriva tudi vrsta oseb, proti katerim teče ali bo tekel kazenski postopek.« In ocena Maier-Kaibitschevih somišljenikov? Ob njegovi smrti 26. decembra 1958 je v časnikih izšlo več nekrologov. Medtem, ko se je Bauern-Zeitung (17. 1. 1959) omejila na prikaz Maier-Kaibitschevega delovanja v času obmejnih bojev 1918—1920, je list Unterkärntner Nachrichten (23. 1. 1959) omenjal njegovo vlogo med drugo svetovno vojno. Časnik piše, da je Maier-Kaibitsch skušal ne le omiliti izselitveno akcijo leta 1942, pač pa jo tudi preprečiti. Najzanimivejši pa je bil nekrolog v listu Kärntner Nachrichten (9. 1. 1959). List je poudaril, da je veljala Maier-Kaibitscheva skrb po prvi svetovni vojni »junaškim prebivalcem jezikovno mešanega plebiscitnega področja, nemškega in slovenskega jezika, ki so si deželo priborili z enako ljubeznijo«. In dalje: »v svojem kasnejšem tako spornem delu je bil vseeno tudi pravi odkriti Avstrijec, ki je spoznal globoki pomen stoletnega kulturnega in vzgojnega dela Avstrije za nemštvo na jugovzhodu Evrope in katerega vrlina je bila dajati prednost čisti roki pred surovo oblastjo.« List dalje omenja Maier-Kaibitscheve poskuse za omiljenje izselitvene akcije.

und gemäss § 589, St. P. O., zum Ersatze der Kosten des Strafverfahrens und des Vollzuges verurteilt. Gemäss § 9, KVG, wird neben der Strafe auf Einziehung des gesamten Vermögens erkannt. — Gemäss § 55 a, St. G., wird die Verwahrungs- und Untersuchungshaft an der Zeit vom 1. Juni 1945 bis 31. Oktober 1947 auf die Verhängte Strafe angerechnet. — Volksgericht Graz, Senat Klagenfurt, am 31. Oktober 1947. — 18 Vv 443/46-411. — Dr. Karl Kugler.